

Raadsvergadering d.d. : 30 november 2023

Afdeling : Beleid en Ontwikkeling

Portefeuillehouder : Wethouder S.C.A. Luijten

Onderwerp : BErgeijkENERGY: evaluatie 2023 en uitvoeringsprogramma 2024

Betreffend onderdeel : Taakveld 7 "Volksgezondheid en milieu"
programmabegroting

Samenvatting

In de gemeente Bergeijk streven we ernaar om in 2030 energieneutraal te zijn en daarmee de uitstoot van CO₂ te reduceren. Met onze Transitievisie Warmte (TVW) zetten we in op het "klaar-voor-aardgasvrij" maken van de bestaande bouw tot 2030. In het programmaplan BErgeijkENERGY wordt de aanpak beschreven, op welke manier de gemeente Bergeijk probeert invulling te geven aan deze ambitie.

Inleiding

Het programma BErgeijkENERGY is opgebouwd uit een groot aantal projecten. Voor de financiering van het BErgeijkENERGY programma hebben we een bestemmingsreserve Duurzaamheid en Klimaat waaruit de kosten gedekt worden. Het BErgeijkENERGY is een levend document. Dit betekent dat er steeds projecten bijkomen maar ook worden afgevoerd. Bij de vaststelling van het programmaplan BErgeijkENERGY is daarom afgesproken dat we aan het einde van ieder jaar bij de raad terugkomen met de resultaten van het lopende jaar en daarbij een nieuw uitvoeringsprogramma voor komend jaar voorstellen. Nu gaat het dus om de resultaten van 2023 en het vaststellen van een nieuw uitvoeringsprogramma 2024.

Voorstel

1. De resultaten uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2023 (prognose 2023) en het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2024 vast te stellen.
2. Voor het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2024 een budget van € 430.800 beschikbaar te stellen en dit te dekken door middel van een onttrekking van € 430.800 uit de bestemmingsreserve Duurzaamheid en Klimaat. Deze mutaties te verwerken in de jaarschijf 2024.
3. Het resultaat BErgeijkENERGY 2023 bij de jaarrekening 2023 in beeld te brengen en eventuele hieruit voortvloeiende financiële consequenties te verwerken bij de jaarrekening 2023 en/of 1^e burap 2024.
4. De werkwijze te wijzigen en vanaf november 2024 om de twee jaar een overzicht te geven van de resultaten en een nieuw tweejaarlijks uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY vast te stellen.

Beoogd effect

In de gemeente Bergeijk streven we naar energieneutraal in 2030 en daarmee het verminderen van de uitstoot van CO₂. Daarnaast is de hoofdstrategie van de Transitievisie Warmte (TVW) van Bergeijk het

inzetten op het “klaar-voor-aardgasvrij” maken van de bestaande bouw tot 2030. BErgeijkENERGY evaluatie 2023 en uitvoeringsprogramma 2024 geeft de raad inzicht in de stand van zaken met betrekking tot het bereiken van de beoogde doelen en legt de plannen voor 2024 om deze doelen te bereiken voor aan de raad.

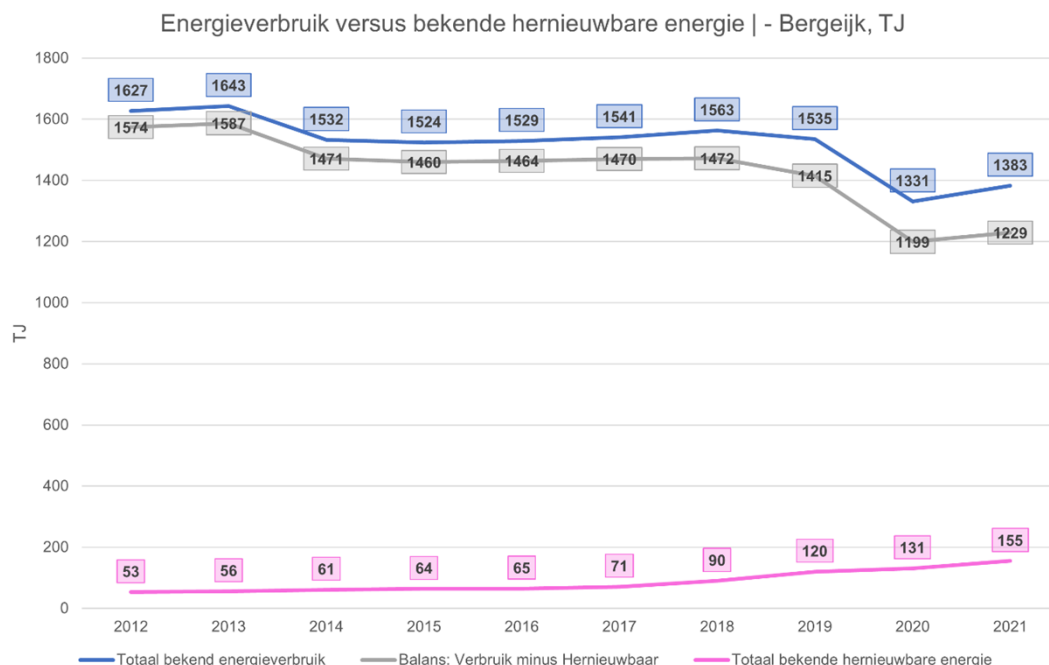
Argumenten

1.1 De activiteiten en de resultaten die we tot nu toe hebben bereikt zijn in lijn met de doelstelling om energieneutraliteit te bereiken in 2030 en de bestaande bouw “klaar-voor-aardgasvrij” te maken.

In het 'Uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2024' staan de resultaten van de afgelopen 2 jaar weergegeven in een infographic. In de bijlage van het uitvoeringsprogramma wordt per project uitvoerig beschreven wat er is bereikt. Daar zijn onder ander de volgende resultaten te vinden:

- In 2022 maakten 452 woningeigenaren gebruik van de subsidie Duurzame Energie.
- De klusbus met energiebesparende maatregelen bezocht 259 huurwoningen in Bergeijk en Luyksgestel. In het najaar 2023 volgen Riethoven en Westerhoven.
- 79% van de openbare verlichting is verled.
- Er zal in 2024 gestart worden met de verdere verduurzaming van de basissportvoorzieningen.
- Ondernemers op bedrijventerrein de Waterlaan hebben een intentieovereenkomst gesloten om samen naar een oplossing voor de netcongestie te zoeken.
- Twee projectvoorstellen voor grootschalige opwek in het voorkeursgebied Bergeijk Zuid-West worden opnieuw beoordeeld door het deskundigenpanel. Begin 2024 verwachten we een keuze te maken voor één projectvoorstel.

1.2 Met het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2023 werken we aan het bereiken van de eisen van het Rijk: 49% CO₂-reductie in 2030 en 95% CO₂-reductie in 2050 en aan het bereiken van de eigen gemeentelijke doelstelling energieneutraliteit.

Bovenstaande figuur geeft de voortgang met betrekking tot het doel energieneutraliteit in 2030 voor Bergeijk weer. Dit laat zien dat we nog 1229 TJ moeten besparen of duurzaam moeten opwekken, om energieneutraliteit te bereiken. Dit is meer dan vorig jaar. Dit heeft alles te maken met het feit dat we na de coronatijd weer meer de deur uitgaan. We zijn er nog niet, maar met het uitvoeringsprogramma

BERgeijkENERGY 2024 en de daaruit volgende projecten werken we verder aan een energieneutraal Bergeijk.

1.3 Met het uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2024 kunnen we verder werken aan de doelstellingen met het doorzetten van bestaande projecten en het opstarten van nieuwe projecten.

In 2024 gaan we weer subsidie beschikbaar stellen aan inwoners voor het verduurzamen van hun woning. Deze geldt als extra stimulans bovenop de subsidie die men vanuit het Rijk kan ontvangen. Ook zullen in 2024 de kernen Luyksgestel en Bergeijk 't Hof aan de beurt zijn voor de regentonnenactie. We gaan 490 regentonnen beschikbaar stellen aan inwoners die hun regenpijp willen afkoppelen. De nieuwe projecten die we gaan opstarten zijn te vinden in het Uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2024. In 2024 zal de Groene Zone Isoleren van start gaan. Wat met name een vliegwieltje moet zijn voor het verder werken aan het streven om bij de bestaande bouw tot 2030 in te zetten op het "klaar-voor-aardgasvrij". Ook zal er gestart worden met het verder verduurzamen van onze basissportvoorzieningen waarmee ook zij een stap dichterbij het "klaar-voor-aardgas-vrij" komen. In 2024 verwachten we ook te kunnen starten aan de ruimtelijke procedure voor de grootschalige energieopwekking in Bergeijk Zuid-West. Deze projecten zullen substantieel bijdragen aan het behalen van de doelstellingen.

1.4 We moeten in onze keuze de prioriteit afwegen tegen de mogelijkheden van nu en in de toekomst.

Veel van onze activiteiten zijn gericht op het voorbereiden van nog te nemen stappen. Denk aan een project stimulering verduurzaming bedrijventerreinen samen met het Kempisch Ondernemingsplatform of energieadviezen van KempenEnergie. Dit levert niet direct zichtbaar resultaat in de vorm van CO₂ reductie. Deze reductie volgt pas na uitvoering van diverse activiteiten. Belangrijk is om ook te realiseren dat er door nieuwe innovaties en ontwikkelingen steeds meer mogelijk gaat worden. Steeds zullen nieuwe inzichten ervoor zorgen dat programma's en projecten worden toegevoegd aan BERgeijkENERGY, er geschoven wordt in prioritering of projecten worden afgevoerd.

2.1 Het uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2024 dient als onderbouwing van de ter beschikking gestelde middelen.

Voor de uitvoering van het jaarprogramma 2024 wordt er een onttrekking uit de BR Duurzaamheid en Klimaat geraamd van € 430.800,-. In de begroting 2024-2027 hebben we al een storting van € 440.000 aangevraagd voor 2024. Samen met het restant dat nog in de reserve Duurzaamheid en Klimaat zit, is dit voldoende om het benodigde budget te dekken.

2.2 Het Rijk stelt ook middelen beschikbaar om het klimaatakkoord uit te voeren

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat de gemeente de regierol krijgt in de uitvoering. Dit is een omvangrijke taak. Om deze taak te kunnen uitvoeren stelt het Rijk middelen ter beschikking die door de gemeenten kunnen worden aangevraagd. Een overzicht van de middelen die de gemeente Bergeijk ontvangt van het Rijk is te vinden in kolom "Dekking uit regeling, subsidie, extern" van tabel 2, 3 en 4 in het Uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2024. Dit gaat om € 1.149.778 uit de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)" voor de jaren 2023 t/m 2027. Daarnaast is er een budget voor de aanpak van energiearmoede beschikbaar gesteld van €369.317 voor de jaren 2022 t/m 2025.

4.1 Inzet van capaciteit heeft prioriteit boven jaarlijkse verslaglegging

Tot nu toe is jaarlijks een voorstel gedaan voor een nieuw uitvoeringsprogramma. We doen dit op basis van de ervaringen van afgelopen jaar en ontwikkelingen die er plaatsvinden op het gebied van de energietransitie. Aangezien ambtelijke capaciteit moeilijk te vinden is en we de beschikbare inzet van capaciteit goed willen benutten, stellen we een cyclus van twee jaar voor. Het opstellen van het uitvoeringsprogramma en de evaluatie ervan, kost veel ambtelijke tijd. Daarnaast leert de ervaring dat

het opzetten en voorbereiden van de grotere projecten in BErgeijkENERGY soms al een half jaar tot een jaar in beslag nemen, waardoor de te rapporteren voortgang minimaal is. Bij akkoord zal er vanaf november 2024 elke twee jaar een uitvoeringsprogramma voor de komende twee jaar voorgesteld worden.

Kanttekeningen

1.1 De gemeente heeft beperkte invloed op Bergeijkse inwoners en bedrijven

Voor het behalen van de doelstelling zijn ook onze inwoners en bedrijven aan zet. De gemeente kan zo veel als mogelijk stimuleren en faciliteren om de benodigde maatregelen uitgevoerd te krijgen.

1.2 Nieuwe ontwikkelingen leiden soms tot andere prioriteiten.

Het is belangrijk te realiseren dat er door nieuwe ontwikkelingen er gedurende een uitvoeringsjaar andere prioriteiten kunnen ontstaan. Soms is het nodig om daar direct actie op te ondernemen.

1.3 Voor de energietransitie is levering en teruglevering van duurzaam opgewekte energie door bedrijven noodzakelijk.

Om de CO₂ uitstoot terug te dringen zijn we bezig met de energietransitie; het overstappen van fossiele energiebronnen die CO₂ uitstoten naar duurzame, hernieuwbare energiebronnen zoals zonne- en windenergie. We gaan van het aardgas af en gebruiken elektrische alternatieven zoals een warmtepomp of elektrisch fornuis. Ook wordt steeds meer duurzame energie opgewekt. Deze energie moet via het elektriciteitsnet bij de gebruikers terecht komen. Deze toename in elektriciteitsverbruik en -levering zorgt voor transportschaarste. Het elektriciteitsnet heeft niet de capaciteit om alle elektriciteit te transporteren, ook wel netcongestie genoemd. De netcongestie is een belemmering van de energietransitie. Het oplossen ervan is essentieel voor verdere verduurzaming van de gebouwde omgeving en het aansluiten van projecten voor grootschalige opwek van duurzame energie.

Financiën

We hebben reeds een BR Duurzaamheid en Klimaat. De uitvoering volgens het uitvoeringsprogramma 2024 geeft aan dat de BR Duurzaamheid en Klimaat toereikend is, zoals in onderstaande tabel weergegeven.

	Beginsaldo (01-01)	Storting	Onttrekking	Eindsaldo (31-12)	Omschrijving
2018	€ 75.000	€ 0	€ 40.900	€ 34.100	Cf jrr 2018
2019	€ 34.100	€ 1.000.000	€ 520.200	€ 513.900	Cf jrr 2019
2020	€ 513.900	€ 0	€ 349.800	€ 164.100	Cf jrr 2020
2021	€ 164.100	€ 195.000	€ 239.300	€ 119.800	Cf jrr 2021
2022	€ 119.800	€ 448.200	€ 423.900	€ 144.100	Cf jrr 2022
2023	€ 144.100	€ 400.000	€ 423.700	€ 120.400	Prognose 2023 (programmaplan)
2024	€ 120.400	€ 440.000	€ 430.800	€ 129.600	Prognose 2024 (programmaplan)

Uit het overzicht blijkt dat we met de storting van €440.000 in de bestemmingsreserve duurzaamheid en klimaat die we bij de programmabegroting 2024-2027 hebben gedaan, genoeg middelen hebben om het programmaplan BErgeijkENERGY 2024 uit te voeren. Bij de jaarrekening 2023 zal het resultaat van BErgeijkENERGY 2023 in beeld gebracht worden. Indien hieruit financiële consequenties voortvloeien voor 2024 dan zullen deze verwerkt worden bij de 1^e burap 2024.

In hoofdstuk 2 van het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2024 wordt de stand van zaken van de uitgevoerde projecten 1 september 2022 beschreven tot 1 september 2023.

In hoofdstuk 3 van het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2024 treft u een specificatie van het uitvoeringsprogramma 2024.

Voor het uitvoeren van de initiatieven voor 2024 zijn de volgende middelen nodig:

	Kosten uitvoeringsprogram ma 2024 tlv bestemmingsreserve Duurzaamheid en klimaat	Uitvoeringsprogram ma 2024 reeds beschikbare budgetten gem Bergeijk	Uitvoeringsprogram ma 2024 reeds beschikbare budgetten extern
1. Duurzaam gebouwde omgeving totaal	€ 173.000	€ 550.000	€ 450.400
2. Duurzaam Werken	€ 11.800	€ 0	€ 52.689
3. Duurzame Mobiliteit	€ 0	€ 0	€ 0
4. Duurzame Gemeente	€ 0	€ 150.000	€ 0
5. Hernieuwbare energie	€ 166.000	€ 0	€ 25.100
6. Klimaatadaptatie	€ 80.000	€ 0	€ 0
Totaal	€ 430.800	€ 700.000	€ 528.189

De niet bestede budgetten per 31-12-2023 van het BERgeijkENERGY programma 2023 worden overgeheveld naar 2024 om in 2024 verdere uitvoering te geven aan deze plannen. Hier is bij het uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2024 rekening mee gehouden. Bij de jaarrekening 2023 wordt het niet bestede budget van het BERgeijkENERGY programma 2024 achteraf verantwoord.

Het voorstel leidt tot een begrotingswijziging 2024, aangezien u hier vaststelt dat de € 430.800 ingezet mag worden voor het uitvoeringsprogramma BERgeijkENERGY 2024.

Communicatie

Communicatie is één van de belangrijkste instrumenten om de doelstelling te realiseren. We zullen hierbij standaard onze vaste communicatiemiddelen (Eyckelbergh, website, sociale media) voor inzetten. Mogelijk ondersteund met een ander communicatiemiddel. Per project wordt bekeken op welke wijze er het best kan worden gecommuniceerd.

Uitvoering

Na het besluit gaan we door met het uitvoeren van de voorgestelde plannen.

Bijlagen

1. BERgeijkENERGY: evaluatie 2023 en uitvoeringsprogramma 2024, inclusief bijlage.

Advies Raadscommissie

De commissie GZ heeft in haar vergadering d.d. 14 november 2023 geadviseerd om het stuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 30 november 2023 als bespreekstuk.

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

A.J.M. Ewalds
Gemeentesecretaris

A. Callewaert – de Groot
Burgemeester